

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי א' אדר א' תשפ"ב | דף היומי בבלי: מועד קטן כא | דף הכולל: חגיגה כ.
דף היומי בהלכה: מסעיף ד' עד תחילת סימן תרצ"ב.
מוסר: דבר בעיתו - פרק ב' מ"גם הנה ידוע" עד "ואל יתפתה".
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק ד' עד 'והראיה על ברור'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

כך הצליחה משפחה מעוטת יכולת לגייס את העו"ד הטוב ביותר בעולם | רבי שלום זצ"ל נעשה לפתע קשוח כאבן.
"תעצור מיד, אני רוצה לרדת!" | מה הכילה המעטפה הסגורה שנמצאה בגנזיו של האדמו"ר מפאפא זצ"ל? | 2329

פרשת השבוע

האיש מיהר להוציא פנקס צ'קים והושיט לרבי
צ'ק פתוח באמרו: "הרבי יכול לרשום כל סכום
עד שבע ספרות". נטל הרבי את הצ'ק ורשם בו
180 דולר בלבד. התפלא היהודי: "מה זאת?"

ומה הכילה המעטפה הסגורה שנמצאה בגנזיו של האדמו"ר מפאפא זצ"ל לאחר פטירתו?

בין הנוכחים ישב גביר גדול שהיה גם חסיד מובהק, וכאשר הגיע תורו ציפו הכול לשמוע ממנו סכום גבוה. אולם לתדהמת הצבור תרם האיש מאתים דולר בלבד. אמר לו הרבי: "והלא סיכמנו על תרומה של אלף דולר לפחות?" אך החסיד השיב: "התברכתי רק בבנות, ומשום כך לא אוכל להנות מן החידר הזה ואינני מוצא לנכון לתרום יותר".

מיד הגיב הרבי: "נו, אם תתן אולי תזכה גם לבן". אורו עיניו של החסיד והוא שאל: "האם הרבי מבטיח לי בן?" "לא", ענה הרבי, "איני יכול להבטיח כי אינני במקום אלוקים, אך בוודאי שאם תתן, יהיה במעשה נחת רוח לקדוש ברוך הוא ואני מברך אותך שתזכה בזכות זה לבן".

נענה החסיד ואמר: "אם כך הריני תורם עשרת אלפים דולר". "מתי?" ברר הרבי, והחסיד הנלהב השיב: "מיד". הוא מהר לביתו וחזר כשבידו הסכום המדובר והרבי ברך אותו בבן.

לא חלפו אלא תשעה חדשים ולגביר נולד בן. מובן שהתרגשותו היתה גדולה מאד והוא רצה לכבד בסנדקאות את האדמו"ר, וכך, על אף שהברית נערכה בקיץ והרבי שהה באותו זמן בהרי

"וזאת התרומה אשר תקחו מאתם"

כ"ק מרן האדמו"ר מפאפא זצ"ל הגיע לאחר השואה לוויליאמסבורג והקים בה מחדש דור המשך לחסידות המפוארת בהונגריה. במשך השנים התרחבה הקהילה, והחסידים עברו לבוורו פארק בעודו של הרבי. אחד מן הצעדים הראשונים הנדרשים במקום החדש היה הקמת תלמוד תורה לחינוך הילדים הרכים, אך מכיוון שהקמתו דורשת ממון רב ולחסידים לא היו אמצעים כלכליים מספיקים, החליטו העסקנים לערך 'דינר' בהשתתפות הרבי, שבו תתבצע מגבית בין הגבירים המקומיים. וכדי שזמנו היקר וטרחתו המרובה של האדמו"ר הישיש לא יהיו לשווא, הוחלט כי תנאי הסף להזמנת הכבוד יהיה תרומה בסך שאינו פחות מאלף דולר.

ביום המיועד עמד הרבי ונשא מדברותיו בפני קהל השומעים העשיר, ולאחר מכן נקב בשמו של כל אחד מן המשתתפים ושמע ממנו את גובה התרומה שבאפשרותו לתת. הראשון נתן אלף דולר, השני העניק אלף ומאתים דולרים, השלישי נדב אלף וחמש מאות וכן הלאה.

הקטסקיל כמנהגו מדי שנה, נסע החסיד ועמו בנו הרך הנולד כדי לערוך את הברית במעונו של האדמו"ר.

דבר הנסיעה הבלתי שגרתית הזו נודע לאחיו של החסיד, ולשמע פליאתו על טלטול הדרך של תינוק לאחר ברית סיפר לו החסיד דברים כהווייתם. אותו את, שעושרו נאמד במיליונים רבים, לא זכה להיפקד בילדים, ומשמע כי אחיו זכה לבן בעקבות ברכתו המופלאה של הרבי מיהר כבר למחרת עם שחר לנסוע למעון הקיץ של האדמו"ר. הוא נכנס אל בית הרבי ואמר: "שמעתי שהרבי מברך בילדים את מי שתורם לו כסף. אם כן, רק יאמר לי כמה לתת ואתן מיד".

הגיב הרבי: "האם אני קבלן? באותה שעה הייתה עת רצון והייתי זקוק לכסף עבור חיידר, וממילא היתה זכות גדולה והקדוש ברוך הוא עזר. אבל כעת אני זקוק לכסף".

העשיר שתלה תקוות רבות בתרומה הזו יצא החוצה, אך עדין לא אמר נואש. הוא ניגש לגבאים ואמר: "מבקש אני מכם שאם תשמעו אי פעם שהרבי זקוק לכסף תיצרו אתי קשר באופן מידי, ואני מבקש שלא תהססו להזעיק אותי לבית הרב אפילו בשעות הלילה המאוחרות ביותר, או מן המקום המרחק ביותר שאהיה בו. אפילו מקצה העולם אגיע כדי לתרום ולהתברך מהרב".

כעבור כמה חדשים אמר הרבי לגבאים שלו כי יש צורך לבנות קריה עבור האברכים הצעירים, אך הדבר יאלץ להדחות משום שאין די כסף עבור הקמת פרויקט כזה, והגבירים תרמו כבר את חלקם להקמת החיידר. אך שמעו זאת הגבאים ומיד מהרו להזעיק את אותו עשיר. האיש מיהר להגיע ובהתרגשות גדולה נכנס לרבי ואמר: "רבי, אתן כל סכום שיושת עלי, ובעד זאת אני

רוצה הבטחה לילד".

במקום לברך אותו מיד כפי שציפה העשיר, הגיב הרבי: "התחת אלוקים אני? תן כמה שתוכל וה' יעזור..." מיהר האיש להוציא פנקס המחאות והושיט לרבי שיק פתוח באמרו: "הרבי יכול לרשום כל סכום עד שבע ספרות".

נטל הרבי את הצ'ק, ולנגד עיני העשיר רשם מאה ושמונים דולר בלבד. התפלא היהודי: "מה זאת?" והרבי השיב בפשטות: "מאה ושמונים הם עשר פעמים חי. אתה רוצה ילדים, וה' יעזור שיהיו לך ילדים". בכל זאת לא ויתר אותו יהודי על הזדמנות הפז שנקרתה לו לעזור בתרומה לרבי, ומיהר להושיט לרבי צ'ק אחר על סך עשרה מיליון דולר, ובתקווה גדולה עזב את המקום.

לאחר מספר חדשים משלא נפקד נסע במר לבו לאדמו"ר מפאפא ושאל: "רבי, מה בדבר ההבטחה? מתי אזכה סוף סוף להיפקד?" הרבי השיב: "לא הבטחתי, אך אני מתפלל עליך".

כך, כשהוא מתנוודד בין תקוה ליאוש נסע האיש לביתו מצפה לישועה. אלא שזמן קצר אחר כך, משפשטה השמועה המרה על פטירת האדמו"ר הישישי, חשך עליו עולמו. ברם לא זמן רב עוד היה אחוז בכבלי יאוש, משום שכעבור תשעה חדשים מפטירת הרב נולדה לו בתו הראשונה... הרבי לא נשאר חייב.

אולם רק כעבור יומיים נחשפה לעסקני הקריה מעט מגדלות העצומה של הרב. בנו, האדמו"ר שליט"א, נתן בידיהם מעטפה שעליה נכתב בכתב יד קדשו של האדמו"ר הקודם: "ביום שהקדוש ברוך הוא יפקוד את הזוג, אפשר להשתמש בכסף שהוא תרם לטובת הפרויקט..."

(ז'מטוק האור' - מגילת אסתר)

הסיפור היומי

כשהבחין העובד באותו לקוח מתקרב לחנות, החוויר כולו... שוב פעם הוא שכח לבצע עבורו את ההזמנה. כיצד יתרון עכשיו את עצמו? אולם הוא אזר עוז והחליט לומר את האמת: "ממש לא נעים לי, אבל שוב פעם שכחתי"..." תגובתו של הלקוח היתה בלתי צפויה

מאמירת אמת לא מפסידים!

שעורר על איסור שקר, והדגיש שאין זו סתם מידת חסידות, אלא כמו שאמרה תורה שאסור לאכול מאכלות אסורות וכולם נזהרים ומקפידים על כך בעוז, כך גם אסור לשקר.

הרהר העובד לעצמו, וכי אם היה מגיע מישהו ונותן לי לאכול בשר לא כשר חלילה, הרי בוודאי שלא הייתי מתחשב במחיר של אי הנעימות הזאת, ואפילו הייתי מוכן לספוג הפסד כספי גדול עבור כך. הוא הודה אפוא בפני הלקוח כי שכח להזמין עבורו את החלק. ביקש ממנו הלקוח שהיום יזכור להזמין, ומחר הוא יבוא לקחת. אך למרבה המבוכה, באותו יום היתה החנות עמוסה, והעובד שוב שכח. למחרת, ראה את הלקוח נכנס לחנות, והחוויר

יהודי אחד מתלמידיו הרה"צ רבי משה זאב כץ זצ"ל עבד בחנות של חלקי חילוף למכוניות. פעם הגיע לקוח לחנות לבקש חלק מסוים, אמר לו העובד הנ"ל כי כרגע אין להם את החלק הזה והוא יכול להזמין אותו עבורו מתל אביב, ומחר בעז"ה הוא יוכל לבוא לקחת.

הלקוח אמר שהוא אכן מעוניין בכך, אולם הדבר פרח מזכרונות של העובד והוא לא ביצע את ההזמנה. למחרת הוא הגיע הלקוח לבקש את החלק, והעובד עמד במבוכה. הוא התבייש לומר כי שכח להזמין, ולרגע חשב לומר לו כי הזמין את החלק הנ"ל אולם הוא עדיין לא הגיע - אך מיד נזכר באחד השיעורים של רבו,

תגובתו של הלקוח היתה בלתי צפויה: הוא הביט בפניו של העובד ואמר לו: אני רואה שאתה אדם אמיתי ולא מוכן לשקר בשום אופן. אם כך, מהיום אני סומך רק עליך, אני מבקש שרק אתה תטפל במכונת שלי, כי אני בטוח שאתה תמיד תאמר לי את האמת.

באותו יום ההזמנה בוצעה סוף סוף לשביעות רצונו של הלקוח, העובד זכה לקבל חיזוק רב בדרכו: מאמירת אמת לעולם לא מפסידים!

(גיליון 'ישמח משה')

כולו. מה יעשה עכשיו? האם יאמר שוב ללקוח כי שכח לבצע את ההזמנה? הרי הלה יכעס ויצעק עליו, ובוודאי יתלונן גם בפני המנהל, ומי יודע אם לא יפוטל בעקבות המחדל הזה.

הוא כמעט התפתה לתרץ את עצמו בפני הלקוח בתירוצים שאינם נכונים - אולם שוב הלמו בו הדברים ששמע מרבו: האם הייתי אוכל בשר לא כשר חלילה במצב כזה? הרי גם מול סכנת פיטורין לא היה הדבר עולה בדעתו!

הוא אזר עוז ואמר ללקוח: ממש לא נעים לי, אבל אומר לך את האמת: שוב פעם שכחתי...

הסיפור היומי

ואז באופן ספונטני, בלי כל תכנון מוקדם, פנית לשובט וביקשתי ממנו שיעבור על "הקלסר של השותף השלישי". הוא נטל את הקלסר ודפדף בו, ולפתע החל הנס להתרחש לנגד עינינו...

כך הצליחה משפחה מעוטת יכולת לגייס את העורך דין הטוב ביותר בעולם

אמרתי לה: אנחנו ניקח את העורך דין הטוב ביותר - רבנו של עולם. הוא יבוא איתנו. הוא חנן אותנו במשפחה ברוכת ילדים, הוא דאג וימשיך לדאוג לנו". במהלך הזמן שנותר עד המשפט, התכווננו היטב, וכמובן דיברנו הרבה עם 'העורך דין' שבחרנו לעצמנו. שיתפנו גם את הילדים הגדולים, כדי שיתפללו.

יום המשפט הגיע, קמנו מוקדם, התפללנו בכוונה, וביקשנו מה'עורך דין' שילוה אותנו. לקחתי איתי את "הקלסר של השותף השלישי" - זה קלסר שבו אנחנו רושמים את כל הכנסות וההוצאות מידי חודש בחודשו, ואנו קוראים לו "הקלסר של השותף השלישי", בו רשום כמה נותר לנו לשלם, וגם ההכנסות הבלתי צפויות שהקב"ה שולח לנו כדי לכסות את הצטרכויותנו, תחת הכותרת "הכנסות של ניסים". כגון, בחודש אחד שהיה צריך לשלם טיפולי שיניים לכמה ילדים, בדיוק נכנס סכום זהה וכו'.

הגענו למשפט, הדיין היה קצר ותכליתי. נציג התביעה אמר את שלו בקצרה, ההוכחות היו חד משמעיות. מה יש לנאשם לומר להגנתו? פנה אלינו השופט. נעמדתי והסברתי בקצרה שלא ידענו מאומה, וביקשתי להתחשב בנו ולהוריד את הקנסות בלבד.

השופט לא התרשם כלל, ואמר: "אי ידעת החוק אינה פוטר מעונש".

אני יודע, אמרתי, אבל בכל זאת אבקש ללכת לפני משורת הדין. אין לנו יכולות, ויש לנו 12 ילדים, אבקש להתחשב בנו. אנחנו זכינו בשש אוצרות תוך שבע שנים כפי שאתם רואים, ובקושי אנו מצליחים לכסות את הקיים, אין לנו מנין לשלם סכום כזה.

השופט הביט ואמר: "אין לכם, יש לכם, היה לכם להבין זאת ולברר ולשמוע".

יום אחד בבואי הביתה בצבצה מעטפה מתוך תיבת הדואר. שלפתי אותה, על המעטפה התנוסס סמל של משרד ממשלתי: לא פחות ולא יותר, מכתב ממס הכנסה.

התברר כך: בימים ההם כל מי שקיבל דמי לידה מהביטוח לאומי היה צריך ללהפריש מס כחוק, ואנחנו לא ידענו זאת. הם גילו זאת, עשו חשבון שבע שנים אחורה, ודרשו מאיתנו עתה סכום בן חמש ספרות... שכן במהלך שבע שנים האחרונות זכינו שש מתנות נפלאות מהבורא, מה שהצטבר לסכום מכובד, כולל ריביות והצמדה וקנסות.

חשבנו שהעולם נופל עלינו. פנית אליהם והסברתי כי לא ידעתי שאני צריך לשלם מס, אולם נענית: "אי ידעת החוק אינה פוטר מהעונש. מצטערים, עליכם לשלם הכל מיידית, ולא, ינקטו נגדיכם אמצעים".

התחזקתי, וחיזקתי גם את רעייתי, כי כשם שה' עזרנו עד עתה ימשיך לעזור ולא יעזוב אותנו. ברוך ה' זכינו ב-12 ילדים, ומידי חודש בחודשו הקב"ה דואג לנו, כל חודש והנס שלו. הימים הבאים עברו עלינו בהשתדלות תמיידית להתחזק באמונה, מחד מבינים שהכל מונהג מלמעלה ומאידך נמצאים במצב נורא של תביעה כספית גדולה.

ובוקר אחד הגיעה מעטפה סגורה שכיתוב מאיים מקשט את תחתיתה: "בית המשפט". הזמינו אותנו אחר כבוד למשפט, ובית המשפט יכריע האם יהיה הוצל"פ וכדומה. אשתי נחרדה. "אנחנו חייבים עורך דין".

מאיפה יהיה לנו כסף לעורך דין? השבתי. "אבל אם לא ניקח עורך דין ממילא נצטרך לשלם, והרבה יותר!"

מאותו רגע השתנה הכל. ה'עורך דין' נכנס לפעולה, והפך את ליבו של השופט. הוא הורה על ביטול הקנסות ההצמדות והעמלות, ואת הקרן פרש למשך שנתיים. זה היה מדהים ומרגש להיווכח איך השותף השלישי שוב דאג לנו, והפעם כ'עורך דין'.

(הרב יעקב עמר, יביע אומר משפטים תשפ"ב. הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה. לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

ואז באופן ספונטני, בלי תכנון מוקדם, פניתי אליו וביקשתי שיעבור על... "הקלסר של השותף השלישי". השופט סירב: "זה לא מופיע בשורת הממצאים". התחננתי שבכל זאת יעיין בו. השופט נטל את הקלסר ודפדף בו, ואז ראינו איך מבטו מתחלף משעמום לעניין, ומעניין להפתעה. "באמת אין לכם מהיכן לשלם! אתם פשוט חיים בניסים!" - אמר בהתפעלות. "נכון", אישרנו בשקט, "אנחנו חיים בניסים".

יהלומים מגדולי ישראל

רבי שלום זצ"ל דרש ממני בחריפות שאחדל מלדבר על אותו ת"ח, אולם אני התעקשתי והמשכתי להסביר את עמדתי. ר' שלום, שתמיד היה רך כקנה, התקשה לפתע כאבן. "תעצור מיד את הרכב, אני רוצה לרדת!"

נוסיף לכך מעשה נורא שסיפר הרה"ק רבי משה צבי, הרבי מסווראן זיע"א: פעם נכנס 'דיבוק' באשה אחת. והביאוה לפני אחד מגדולי הצדיקים. והיה אותו רוח מדבר מתוך פיה של האשה, וביקש שעשרה אנשים יאמרו תהילים לעילוי נשמתו, ולאחר מכן יעזוב את האשה.

שאל אותו הרבי מדוע נענש להתגלגל בעולם? והרוח פתח וסיפר:

"בימי חיי הרביתי לחטוא, ואולם התחרטתי על מעשי וחזרתי בתשובה שלימה, וכשהגיעה שעת להיפטר מן העולם נפטרת מתוך תשובה. בבואי לפני בית דין של מעלה, נוכחתי כי אכן תיקנתי את כל עוונותי, זולת עוון אחד שלא שמתי אל ליבי לשוב עליו. דווקא עוון זה גרם שיסלקוני מעולם האמת ואין לי מנוחה עד היום הזה. ומעשה שהיה כך היה:

"פעם אחת ראיתי אברך בן תורה שעמד סמוך לחמיו ואמר פרקי תהילים, בהגיעו לפסוק מסוים טעה בקריאתו. צחקתי ממנו בפני חמיו ואמרתי: הטועה בקריאה נחשב לבן תורה?! האברך התבייש מאד. עבירה זו שלא יחסתי לה עניין, חוסמת בעדי את הכניסה לגן עדן, אף על פי שנטהרתי מכל עוונותי, והנני מגולגל בעולם בסיבתה, רק עשרה אנשים יצליחו להועיל לי בקריאת התהילים".

(גיליון אהבת ישראל)

פעם פרצה מחלוקת במוסד תורני מסוים, נדרש הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זיע"א עם גדולי תורה נוספים לברר את העניין ולהשכין שלום.

מספר בעל המעשה: "באחד הימים הסעתי ברכבי את ר' שלום זצ"ל כששב מאותו מוסד. היה זה בעיצומו של חודש אלול. ר' שלום ישב במכונית בדממה. ניצלתי את הרגע ההוא כדי להתבטא בחריפות נגד תלמיד חכם מסוים שהיה מעורב בפרשה. בתחילה עוד התנסחתי בעדינות באופן ענייני, אך כאשר גלשתי ודיברתי סרה באותו תלמיד חכם, דרש ממני ר' שלום בחריפות שאשתוק, שאחדל מלפצות פה על גדול בישראל. אולם אני התעקשתי והמשכתי להסביר את עמדתי.

"ר' שלום, שבדרך כלל היה רך כקנה, התקשה עתה כאבן. הוא סימן לי בידו בצורה ברורה שאינה משתמעת לשתי פנים לעצור את הרכב. 'אני רוצה לרדת', אמר. עצרתי. הוא התרומם אך בקושי, ועזב את הרכב כאות מחאה.

"הוא התחיל ללכת רגלי. נסעתי אחריו, עצרתי וניסיתי לשדלו לעלות בחזרה למכונית. כל כמה מטרים בלמתי את הרכב וניסיתי בשכנועים שונים להחזירו לתוך הרכב. ראיתי שההליכה קשה לו מאד. ריחמתי עליו והתחרטתי מכל הסיפור. אך ללא הועיל. ר' שלום המשיך ללכת רגלי עד לביתו בשערי חסד".

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

יומא דהילולא

**שבת אחת פנה היהודי אל הגר"ב רוזנברג
זצ"ל ושאל: "מדי שבת אני חולף על פני הרב,
מברך אותו ב'גוט שבת', אבל הרב לא עונה לי.
מדוע?! האם עשיתי משהו שלא כשורה?"**

על ענוותנותו ופשטותו של הגאון רבי ברוך רוזנברג זצ"ל ראש ישיבת סלבודקה - ליומא דהילולא

המבשר תרומה תשע"ד).

מאיך גיסא, תמיד כשרבי ברוך היה מגיע לשמחות מיהר להתיישב במזרח. הדבר היה לפלא בעיני מי שהכירו. זה לא תאם את הדרך בה צעד כל ימיו. בהזדמנות גילה, כי הבין שאם לא ילך לשם יקראוהו לשם ויפצירו בו, וממילא כבר יהיה שיג ושיח בענייני כבוד. זו תהא בריחה מכבוד לעיני כל, זה יהפוך ל'נושא', והוא יצטרך לוותר בסוף. לכן היה הולך בפשטות ל'מזרח'. בעריכת מאזן הכדאיות חישוב ומצא כי באופן כזה יהיה כמה שפחות כבוד. גם העובדה שידע כי הדבר נראה מוזר הוסיפה להחלטתו לנהוג כך.

מי שהלך ברחובות בני ברק, בין רחוב שפת אמת לגבעת רוקח, ראה את רבי ברוך צועד מדי יום ללא מלווה וראשו כפוף, עיניו מושפלות ארצה וליבו במרומים. שקוע הוא בסוגיות הש"ס. מבקשים ממנו בבית כנסת פלוני לומר שיעור, הוא בא ואומר. להספיד פלוני שנפטר, הוא בא, גם אם יש שם פחות ממנין יהודים וזו טירחה בשבילו להגיע לשם. גם כשפשוטי עם ישאלו שאלה הוא ישיב בחן כאילו היו אלו אריות התורה בשנחאי או צורבי דרבנן בסלבודקה. הליכותיו כדברי ה'חובות הלכות': הנכנע יהיה מוצא חן יותר בעיני בני אדם ואהוב להם וקרוב לדעתם ומתנהג במנהגם" (יתד נאמן במדבר תשע"א).

בתקופה מסוימת, בשעה בה הלך בבוקר שבת קודש לתפילת שחרית בישיבה, היה חולף על פניו יהודי יקר שפניו מועדות לבית הכנסת שלו, לשיעור תורה לפני התפילה. "גוט שבת", קרא היהודי לעבר ראש הישיבה, אך הגר"ב שהיה מכונס בעצמו, עיניו בקרקע וראשו תפוס בעומקה של הסוגיא עליה ימסור שיעור כללי ביום ראשון, לא שת לבו, לא שמע וממילא גם לא ענה. וכך אירע גם בשבת הבאה ובכמה שבתות שבאו לאחריהן, באותה שעה ובאותו מקום, נותר ה'גוט שבת' תלוי בחלל רחוב רבי עקיבא ללא מענה. אותו היהודי, שהבושה לא היתה אחת ממידותיו, לאחר כמה שבועות שהדבר חזר על עצמו עצר את הגר"ב מהליכתו ושאל: "מידי שבת אני חולף על פני הרב, מברך אותו ב'גוט שבת' והרב

בקיץ תשי"א נתבקש הגר"ב רוזנברג זצ"ל לומר 'חבורות' לתלמידי הישיבה. ה'חבורות' נאמרו על ידו בביתו של הגר"מ טיקוצינסקי זצ"ל, שהיה ממוקם אז במקום בנין היכל הישיבה כיום. בראשית חורף שנת תשי"ג החל במסירת שיעורים בהיכל הישיבה כשטרם מלאו לו 30 שנה. את השיעור הראשון שמסר בהיכל הישיבה במסכת ב"ב שנלמדה אז, כיבד מרן הגר"מ שולמן זצ"ל בנוכחותו, ולאחר השיעור אף הקשה קושיא על השיעור. היה בכך משום נתינת תוקף למינוי החדש.

לימים תיאר אחד התלמידים את אותו שיעור ייחודי של הגר"ב. "בתחילת זמן חורף תשי"ג ציפו הבחורים לשיעורו הראשון. היתה סקרנות גדולה איך ינהג הגאון הצנוע והנחבא אל כליו בעמדו לשאת שיעור כראש ישיבה. הוא נכנס ופתח בשיעור ב'יש נוחלין' בסוגיא של 'נכנסו לבקר את החולה'. יחד עם ההקשבה לשיעור התבוננו התלמידים בהליכותיו של מגיד השיעור העומד מול הציבור ועיניו ולבו מושפלים בתוך הספר כולם. הבחינו במאמץ מפעם לפעם להסתכל על שומעיו, ואיך שמיד בתום השיעור חזר לספסל בענוותנותו וכאחד האדם".

בענוותנותו, ראה הגר"ב זצ"ל את דבר מינויו באור שונה לחלוטין. כדרכו, היה לו הסבר פשוט למה שהתרחש. הוא היה משוכנע שלא אירע כאן דבר מעבר להשתלשלות מאורעות. "בתחילת שנת תשי"ג נהרס ביתו של המשגיח במטרה להכין במקומו תשתית לבנין היכל הישיבה הנוכחי. הבית בו אמרת חבורות במשך שנה וחצי כבר לא היה קיים, לא היה לי היכן למסור חבורות, משום כך הורה לי ראש הישיבה זצ"ל לעבור לביהמ"ד... ההסבר אופייני כל-כך להגר"ב, שאכן לא חש שינוי במעמדו, לא אז וגם לא במשך 50 השנים שאחרי אותו מאורע.

כן מסופר, כי במעמד הנחת אבן הפינה לשישיבה, שם נכח מרן החזו"א, בהגיע תורו של הגר"ב לצקת את היסוד הגיש לו החזו"א את הכף תוך כדי שהוא אומר לו: "תתרגל להיות ראש ישיבה", כמתכוון לומר לו כי עליו ללמוד איך לקבל כבוד כראש ישיבה ולא לברוח תדיר מכל הכבוד המיועד לו (הרב יעקב הייזלר,

ופעם היהודי אומר ווארט וראש הישיבה מאזין. אחר כך היו נפרדים, זה לשיבתו וזה לבית הכנסת שלו.
כמה מתחברים הדברים להספד הנרגש שנשא עליו מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן (שליט"א) [זצ"ל] בעת ההלוויה בהיכל הישיבה, בו אמר בין היתר: "לא ידוע שראש הישיבה פגע באיזה אדם, ואפילו בחטא או פגם דק במשך החיים שלו."
(יתד נאמן תצוה תשע"ד)

לא עונה לי. אולי יאמר לי כבודו האם עשיתי משהו שלא כשורה?"
הגר"ב, שראה ושמע בפעם הראשונה את אותו היהודי, שלא היה מוכר לו, התנצל על כך שעד היום לא הבחין בו כלל, ומיד כדי לפייסו פנה אליו: "עכשיו תאמר לי ווארט על הפרשה". והיהודי אמר. ובשבוע שלאחריו, ובעוד הרבה שבועות לאחר מכן, הגר"ב זצ"ל היה עירני ל'גוט שבת' שעוד מעט ישמע באזונו, ואז היו השניים נעמדים, פעם ראש הישיבה אומר ווארט והיהודי מקשיב,

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

מה נכלל בחיוב לכבד אה גדול - אה בכור? גדול האחים? או כל אה שגדול ממנו

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר הפץ חיים

עובר גם על 'ארור מקלה אביו ואמו'.
לגבי החיוב לכבד את אחיו הגדול, מביאים ב'ביאורים ומוספים' מחלוקת בפוסקים האם החיוב הוא דווקא בבכור, או גם בגדול האחים שאינו בכור, או גם בכל אה שגדול ממנו. מהרמב"ן משמע שהחיוב הוא רק בבכור, ויש הסוברים בדעתו שהחיוב הוא גם בגדול האחים (וגם לדעה זו, האחות הבכירה אינה חייבת לכבד את גדול האחים, הצעיר ממנה - הגרי"ש אלישיב), וכדעה זו כתב בשו"ת שבות יעקב, וכן הביא ה'ערוך השולחן'; ואילו החיד"א בברכי יוסף הביא בשם האר"י הק' שהחיוב הוא בכל אה שגדול ממנו, וכן כתבו החת"ס והקצוש"ע. דעת הגרי"ש אלישיב שבני ספרד חייבים לנהוג כדעה זו, וכן ראוי לבני אשכנז לנהוג; ואילו דעת הגר"נ קרליץ, שמעיקר הדין החיוב הוא רק בגדול האחים, אך ממידת דרך ארץ יש ענין לכבד כל אחד שגדול ממנו.
האם חובה לכבד את האחות הגדולה? בפתחי תשובה כתב בשם השבות יעקב שיש בזה רק דין דרך ארץ שלא לדבר בפני מי שגדול ממנו, ואילו החיד"א בברכי יוסף כתב שחייב, וכן כתב בהגהות יד שאול בשם החכם צבי.

בסעיפים הנלמדים היום ב'חפץ חיים' אנו למדים על עוד עשין שעלולים מספרי לשון הרע לעבור במקרים מסויימים:
(א) אם מספר לשון הרע על כהן ומגנהו בפניו, עובר על 'וקדשתו'. ב'ביאורים ומוספים' מציינים כי מדברי ה'חפץ חיים' כאן משמע שזהו חיוב מדאורייתא, וכן כתבו פוסקים נוספים. אמנם יש דעות שזהו חיוב מדרבנן והפסוק הינו אסמכתא בלבד. ישנן גם דעות בפוסקים, שבזמננו שאין בקיאים בייחוס כהונה, לכן לא מקפידים כל כך בחיוב זה, אמנם המשנה ברורה כתב שמכל מקום בוודאי יש להזהר בזה לכתחילה. עוד כתבו האחרונים (שו"ת שיח יצחק, הגר"ח קנייבסקי) שלא מצאנו דין קימה והידור בפני כהן. והביא בספר 'הידור פנים', שמה שגאב"ד טשעבין היה עומד בפני כהנים בלכתם לדוכן, היה זה רק משום עמידה בפני עושי מצווה, ולא משום 'וקידשתו'.
(ב) אם מדבר על אחיו הגדול, או על בעל אמו או על אשת אביו ומגנה אותם בפניהם - עובר על מצוות עשה של כיבוד, שכן החיוב לכבדם התרבה מהמלה 'את'; וכל שכן אם עושה כן לאביו ואמו ממש, שבוודאי עובר על עשה של כיבוד אב ואם, ומלבד זה

אלפים מצטרפים לתוכניות ולמבחני דרשו
לקראת תחילת מחזור חדש בלימוד המשנה ברורה
הצטרפו למהפכה העולמית בלימוד ההלכה

התקשרו 02-5609000

מועד קטן דף כא

מה עשה מרן הגרמי"ל ליפקוביץ זצ"ל לאחר לזויית בתו?

רבים צריכים לו

חייו וטובותיו. יש להדגיש כי 'רבים צריכים לו', אינו דווקא ראש ישיבה, רב או עסקן בכיר, אלא אף הדואג לחינוך ילדיו ולהצלחת חבריו ובני ביתו, הרי הוא בבחינת "רבים צריכים לו". והגר"ש וולבה היה אומר שהנושא בעול עם הרבים, אף שהוא יושב בארבע אמותיו. אדם שהוא דמות של יהודי אמיתי - הוא אדם שהרבים צריכים לו - הוא אינו חי רק לעצמו! (עלי שור ח"ב) השיעור הקבוע בהיכל הישיבה של הגאון רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל לא חרג גם בעיתות הרות יגון. כך כשהישיבה כולה הרכינה ראש באבל כבד, בעקבות האסון שפקד את ראש הישיבה כאשר בתו הצעירה נפטרה בנסיבות טראגיות. לאחר ההלוויה, לעת ערב נראה רבי מיכל יהודה עומד בהיכל הישיבה וממשיך בהנחלת התורה כאשר היה באמנה אתו, משל לא קבר היום את בתו. היה זה מרן החזון איש שפסק לו כי מכיון ש'רבים צריכים לו', לא יבטל את שיעורו הקבוע.

הגר"ס המשיל את הכרעות הדין בר"ה, למפעל המעסיק פועלים רבים, וחפץ לקבל לשורותיו פועל בכיר חדש. לאחר שעיינ המועמד בחוזה ההעסקה, התלונן כי הפסקת הצהריים תהיה קצרה מידי עבורו, מאחר וביתו רחוק מהמפעל ואין באפשרותו הכלכלית לסעוד במסעדה הסמוכה, ולא יישאר לו מספיק זמן לסעוד ולשוב מביתו בהפסקה הקצוצה. השיבו המנהל כי לעובדים הבכירים הנחוצים לחברה, מממן המפעל ארוחות במסעדה הסמוכה, כיון שטובת המפעל הוא, שישובו בזריזות רעננים ושבעים להמשך עבודתם.

"אתה זוכר את כל המפעל" - לקב"ה ישנם פועלים רבים בעולם כולו, אך אנשים הנחוצים לקב"ה, מקבלים חיים, בריאות שפע ושמחה לא על חשבון מעשיהם הטובים, אלא מאחר וטובת המפעל הוא שיהיו בריאים ומרוצים. לכן עצה טובה לזכות בדין היא, להיות 'איש שרבים צריכים לו', איש שעצם קיומו, הוא טובת המפעל - העולם. שאם לא כן, הוא נבדק אם יש לו לשלם על

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מדוע הקפיד החזון איש שעמודי המגילה יהיו בני אחת עשרה שורות בלבד?

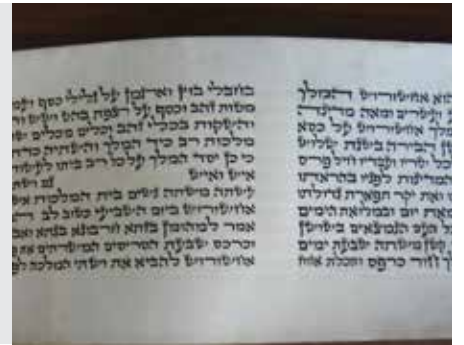
העמוד.

ומנהג ישראל כדעה הראשונה, שיש למתוח שורות אלו על פני כל העמוד. והחזון איש ואחרים מגדולי ישראל, הקפידו שכל עמודי המגילה יהיו בני אחת עשרה שורות בלבד, ובכך מתקיימות שתי הדעות: שורות אלו ממלאות את כל העמוד, וגובה השורות שווה לשאר השורות המגילה.

[שו"ע תרצא, ד, משנ"ב, כ, ושעה"צ טז; ביאורים ומוספים דרשו, 19]

כפי שלמדנו, את שמות עשרת בני המן שבמגילה, מהמילה "אִישׁ" עד המילה "עֶשְׂרֵת" - סך הכל 22 מילים - יש לכתוב באחת עשרה שורות, בנות שתי מילים כל אחת. ויש לסיים את העמוד בו הם כתובים במילה "עשרת"; ונחלקו הפוסקים אם צריך גם לכתוב את המילה "איש" בתחילת העמוד, וממילא יש למתוח את גובה השורות כדי שיכילו את כל גובה העמוד; או שאדברה, אין לכתוב מילים אלו בצורה שונה, אלא לכתוב שורות אחרות בראש

האם מותר להוסיף למגילה נקודות וטעמי המקרא?

ומגילה שניקדו בה את המילים, או שהוסיפו בה את טעמי המקרא - אינה נפסלת בכך. ובמקום שאין מי שידוע את הניקוד והטעמים בעל פה, מותר לכתחילה להוסיפם במגילה. והקורא את המגילה ביחידות, יכול להעמיד אדם אחר שיקריא לו בלחש את המילים בנקודותיהן ובטעמיהן מתוך חומש. ובדיעבד, יוצאים ידי חובה אף בקריאה ללא טעמים.

[שו"ע תרצא, ט, ומשנ"ב כה; ביאורים ומוספים דרשו, 23-24]

יש שנהגו לעטר את המגילה בציורים, אבל יש מהאחרונים שכתבו, שלכתחילה אין לעשות כן, משום שדין המגילה כספר תורה, כנ"ל, ובספר תורה בודאי אסור להוסיף ציורים; וכתבו עוד, שיתכן שיש לאסור זאת גם משום שהציורים גורמים להיסח הדעת מהקריאה. ויש מפוסקי זמננו שהורה, כי למרות שמגילה עם ציורים כשורה בדיעבד - כיתוב מתחת לתמונות, פוסל את המגילה אף בדיעבד.

בכמה תפרים תופרים את יריעות המגילה זו לזו?

תפרים קרוב לקצה התחתון, אך לא בקצה ממש; ושני תפרים נוספים בשתי נקודות רבוע הגובה של היריעה, דהיינו, במרכז השטח שבין אמצע היריעה לקצה היריעה, הן לכיוון מעלה והן לכיוון מטה. ואת שאר גובה היריעה, ניתן לתפור בחוטי פשתן; ועדיף לעשות כן, מאשר להניח חלק מגובהה ללא תפירה.

[שו"ע תרצא, ו-ז, משנ"ב כא-כב, וביה"ל ד"ה ומפני]

את יריעות הקלף של המגילה, יש לתפור זו לזו בגידים של בהמה או חיה טהורה; והתפרים צריכים להיות בצד החיצוני של המגילה. ולכתחילה רצוי לתפור את כל גובה היריעה. ואם אין גידים בכמות המספיקה לתפירה כזו, יש להקפיד שיהיו בה לכל הפחות אחד עשר תפרים בגידים: שלושה תפרים באמצע גובה היריעה; שלושה תפרים קרוב לקצה העליון, אך לא בקצה ממש; שלושה

* בכתבת המגילה, יש להקפיד על דינים שונים של כתיבת ספר תורה; כגון 'היקף גויל', דהיינו שהאות תהיה מוקפת בקלף מארבע רוחותיה, ולא תהיה דבוקה באות אחרת.
* בכתבת ספר תורה, מגילה, תפילין ומזוזות, חובה להעתיק את הנכתב מתוך כתב אחר, או על פי הקראת אדם אחר. ובנוסף, חובה לומר בפה כל מילה לפני כתיבתה.
* את שמות עשרת בני המן שבמגילה, מהמילה "אִישׁ" עד המילה "עֶשְׂרֵת" - סך הכל 22 מילים - יש לכתוב באחת עשרה שורות, בנות שתי מילים כל אחת.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מי שאוגד את שלושת המינים ב'קוֹיִשְׁקָל' - האם צריך להוסיף ולקושרם בעלי לולב?

ויקשרו אותם יחד בקשר הנ"ל, כדי לקיים את מצות האגידה כפי עיקר ההלכה.
ומנהג ישראל מקדמת דנא, לאגוד את ארבעת המינים דווקא בענפי לולב. ונחלקו הפוסקים אם מותר להשתמש בענפי לולב שכבר קיימו בו את המצוה, לאיגוד לולב זה עצמו עם הדס וערבה; ולכל הדעות, אסור לאגוד בהם לולב אחר.

[שו"ע תרנא, א, ומשנ"ב ז-ח; ביאורים ומוספים דרשו, 4-7, 11 ו'14]

מצוה לאגוד את הלולב, ההדס והערבה, יחד, משום 'נוי מצוה'. ויש לקושרם יחד בקשר גמור, האסור לקשירה בשבת וביום טוב, דהיינו, קשר על גבי קשר. ויש להדק את הקשר באופן שלא תהיה אפשרות להוציא ולהכניס את ההדסים והערבות ללא התרת הקשר.
ורבים מפוסקי זמננו הורו, שאף הנוהגים לתחוב את שלושת המינים בְּאִוָּגְדָן העשוי מעלי לולב - המכונה 'קוֹיִשְׁקָל' - יוסיפו

הלוח היומי

א' באדר א' | רבי אברהם ב"ר מאיר אבן עזרא זצ"ל

בשנת ת"ד, קבע בעל התו"ט את היום הזה ליום טוב לכל זרעו, על שחזר לרבנות בקראקא.
יארצייט:

ד' אלפים: תתקכ"ד/ז, רבי אברהם ב"ר מאיר אבן עזרא זצ"ל.
ת"ז: רבי עזריה ב"ר אפרים פיג'ו זצ"ל, מחכמי וונציה, בעל גידולי תרומה ובינה לעיתים.
תכ"ג: רבי שבתי ב"ר מאיר הכהן כ"ץ זצ"ל, בעל שפתי כהן (ש"ך), נקודות הכסף, ספר הארוך ועוד.
ת"ס: רבי שמואל ב"ר יוסף זצ"ל, בעל עולת תמיד ועולת שבת.
תק"ג: רבי רפאל עמנואל חי ב"ר אברהם ריקי הי"ד, מאיטליה, בעל משנת חכמים, משנת חסידים, הון עשיר, חושב מחשבות ועוד.
תרט"ו: רבי מאיר ב"ר אברהם יהושע העשיל זצ"ל, מאפטא-ז'נקוב.
תרס"ו: רבי ברוך ב"ר חיים (מצאנו) הלברשטאם זצ"ל, מגורליץ, בעל דברי ברוך.
תרס"ז: רבי דוד ב"ר ישראל פרידמן זצ"ל, אב"ד צעהלים.
תרס"ח: רבי יחזקאל ב"ר רחמים עזרא זצ"ל, בעל עצי היע"ר וכנסת יחזקאל.
תשי"ז: רבי יוסף צבי ב"ר שמעון קאליש זצ"ל, מסקרנביץ, אב"ד ב"ב.
תשס"ד: רבי ברוך ב"ר גרשון חנוך רוזנברג זצ"ל, ר"י סלבודקה.

איני רוצה להיות אבוד...

סיפר רבי מרדכי גליק: פעם האדמו"ר בעל ה"ישועות משה" מוזניץ פגש אדם שביקש נדבה, רבינו חיפש בכיסו ולא מצא מה לתת לו, ולפיכך הלוויתי לרבינו עשרים שקלים ורבינו נתן לו, אחר כך אמר לי רבינו: "אבקשך, תבוא אלי לבקש זאת בחזרה". חשבתי לעצמי שלא אבוא, רבינו קרא לי בחזרה ואמר לי: "איני חפץ להיות אבוד בגלל העשרים שקלים שלך".
(הליכות הישועות משה ח"א עמ' רנח)

נשתדל להיזכר אם יש בידינו חוב לאדם מסוים, ונודרז לשלם מיד

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il